

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/17/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6815201349
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6815201349.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci žalobcu Stredoslovenská energetika, a. s., IČO: 36 403 008, so sídlom Žilina, Pri Rajčianke 8591/4B, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., IČO: 36 613 843, so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovanej U. D., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom Y. XXX, t. č. na neznámom mieste, o zaplatenie 166,58 EUR s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Revúca, č. k. 6C/174/2015-59 zo dňa 3. 12. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e** .
Vo zvyšnom rozsahu zostáva rozsudok nedotknutý.
Žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Revúca č. k. 6C/174/2015-19 zo dňa 20.04.2015 (prvý výrok), žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi 166,58 EUR s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 92,48 EUR od 1. 11. 2013 do zaplatenia, vo výške 5,25 % ročne zo sumy 71,10 EUR od 21. 1. 2014 do zaplatenia a vo výške 5,25 % ročne zo sumy 3,00 EUR od 5. 3. 2014 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (druhý výrok). Zároveň žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 46,49 EUR (z toho trovy právneho zastúpenia 29,99 EUR a súdny poplatok 16,50 EUR) na účet právneho zástupcu žalobcu, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (tretí výrok).

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že návrhom podaným dňa 17. 3. 2015 sa žalobca proti žalovanej domáhal zaplatenia 166,58 EUR s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že žalovaná žalobcovi nezaplatila cenu dodanej elektrickej energie. Súd vo veci najskôr rozhodol platobným rozkazom č. k. 6C/174/2015-19 zo dňa 20. 4. 2015, ktorý sa však nepodarilo doručiť do vlastných rúk žalovanej a preto súd vydaný platobný rozkaz podľa § 173 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“) zrušil v plnom rozsahu. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd následne za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená zmluva o dodávke elektriny, na základe ktorej zmluvy žalobca dodal žalovanej elektrinu, ktorej cenu a poplatky spolu v celkovej výške 166,58 EUR žalovaná žalobcovi nezaplatila. Preto súd podanému návrhu v celom rozsahu vyhovel. Vo vzťahu k trovám konania uviedol, že žalobca bol v konaní úspešný v plnom rozsahu, a z tohto dôvodu bolo potrebné o trovách konania rozhodnúť podľa § 142 ods. 1 O. s. p.. Na základe uvedeného okresný súd priznal žalobcovi náhradu trov za zaplatený súdny poplatok vo výške 16,50 EUR a z dôvodu, že žalobcom uplatnené trovy konania sú neprimerané voči uplatňovanej pohľadávke (§ 150 ods. 2 O. s. p.), trovy právneho zastúpenia vo výške zodpovedajúcej tarifnej odmene len za jeden úkon právnej služby podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (16,6 EUR), paušálnej náhrade k jednému úkonu vo výške 8,39 EUR a DPH vo výške 5 EUR, spolu 29,99 EUR.

3. Výrok rozsudku okresného súdu o trovách konania napadol v zákonom stanovenej lehote odvolaním žalobca, s tým, že sa nestotožnil s aplikáciou ust. § 150 ods. 2 O. s. p. na prejednávany prípad. Uviedol,

že cieľom ustanovenia § 150 ods. 2 O. s. p. je reagovať na neprimeranosť pri rozhodovaní o trovách konania s poukazom na cestovné náhrady, a nie trovy právneho zastúpenia vo všeobecnosti. Pôjde podľa jeho názoru najčastejšie o prípad, ak „v spore o pár sto korún vyskočí náhrada cestovných výdavkov právneho zástupcu cestujúceho na opačný koniec republiky osobným motorovým vozidlom na tri pojednávania aj na cca 20.000 SK“. Cieľom citovaného ustanovenia teda nie je nepriznať účelne vynaložené náklady, ale jeho aplikácia tam, kde to odôvodňuje spoločenská požiadavka na primeranosť plnení. Napríklad teda nie je dôvod, aby v sporoch s nižšou hodnotou sporu, za stavu, keď sa nejedná o zložitú právnu vec, si účastník nemohol vybrať advokáta v mieste sídla súdu, alebo aby z dôvodu hospodárnosti nemohol na pojednávaní vystupovať substitučný zástupca. Osobitne zdôraznil, že napriek tomu, že žalovaná si bola vedomá svojej pohľadávky, dlžnú sumu v stanovenej lehote neuhradila, a preto bol žalobca nútený domáhať sa svojho práva súdnou cestou. V prípade uplatnenia práva súdnou cestou bolo zároveň nutné pred podaním samotnej žaloby uskutočniť úkon príprava a prevzatie právneho zastúpenia. Z uvedeného je zrejmé, že právny zástupca vykonal v konaní len tie základné úkony, ktoré boli pre uplatnenie nároku žalobcu nevyhnutné. V závere svojho odvolania poukázal na Nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. I. ÚS 3923/11 zo dňa 29. 3. 2012, v zmysle ktorého v konaní zahájenom formulárovou žalobou voči spotrebiteľovi je spravodlivé, aby výška odmeny za zastupovanie žalobcu advokátom bola určená tak, že spravidla nepresiahne jednonásobok vymáhanej istiny. Pokiaľ v prejednávanom prípade žalobcom uplatnené trovy konania hodnotu pohľadávky nepresahovali, nebol žiaden dôvod aplikovať ust. § 150 ods. 2 O. s. p. na prejednávaný prípad.

4. Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

5. Konanie v prejednávanej veci začalo dňa 17. 3. 2015 (§ 82 ods. 1 O. s. p.). Okresný súd napadnuté uznesenie vydal dňa 3. 12. 2015 s tým, že odvolaciemu súdu bola vec predložená dňa 15. 1. 2016. Dňom 1. 7. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte aj „CSP“), ktorý v zmysle § 470 ods. 1 stanovuje, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa prvej vety ods. 2 § 470 CSP však platí, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých odvolaní, ktoré boli podané do 30. 6. 2016, a ktorý účinok zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej (od 1. júla 2016) účinnej právnej úpravy o odvolaní a odvolacom konaní sa v prípade týchto odvolaní nemôžu uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 36/1995).

7. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie prejednal a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal v medziach daných ust. § 379 a 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 (á contrario) CSP výrok rozsudku okresného súdu o trovách konania podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Odvolaním nenapadnuté výroky, ktorými okresný súd zrušil platobný rozkaz a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu s príslušným úrokom z omeškania, zostali odvolaním nedotknuté (§ 367 ods. 3 CSP).

8. Ako už bolo uvedené vyššie, okresný súd odvolaním napadnutým výrokom postupujúc podľa ods. 2 § 150 O. s. p. rozhodol o krátení žalobcom uplatnených trov právneho zastúpenia na sumu 29,99 (predstavujúcu odmenu len za jeden úkon právnej služby, režijný paušál k jednému úkonu a 20 % DPH) s odôvodnením, že sa jedná o drobný spor, v ktorom sú trovy konania neprimerané voči uplatňovanej pohľadávke. S aplikáciou citovaného ustanovenia okresným súdom sa však odvolací súd stotožniť nemohol, to z nasledovných dôvodov:

9. Podľa § 150 ods. 2 O. s. p. v znení účinnom do 30. 6. 2016 ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

10. Citované zákonné ustanovenie (platné a účinné do 30. 6. 2016) umožňovalo súdu nepriznanie, prípadne zníženie trov v konaní úspešného účastníka (strany), za predpokladu, že sa v prejednávanom prípade jedná o drobný spor. Na tomto mieste je však potrebné poukázať, že šlo o ustanovenie, ktoré je výnimkou zo základnej zásady, že v konaní úspešný účastník (strana) má právo na náhradu účelne vynaložených trov konania voči účastníkovi (strane), ktorý v konaní úspech nemal. Uvedená výnimočnosť vyplýva už zo samotného textu tohto ustanovenia, kde sa uvádza slovná formulácia „súd môže“ a ďalej sa stanovujú presné podmienky, kedy tak súd môže vykonať. K týmto základným podmienkam priamo vyjadreným v citovanom ustanovení patrí v prvom rade skutočnosť, že sa jedná o

drobný spor a ďalej, že trovy konania v takomto spore sú neprimerané voči pohľadávke. Z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z., ktorým bolo s účinnosťou od 15. 10. 2008 ustanovenie § 150 ods. 2 O. s. p. do Občianskeho súdneho poriadku vložené, pritom vyplýva úmysel predkladateľa zákona vo veciach s nízkou hodnotou sporu pristúpiť k zníženiu neprimeraných trov, ak trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. V prejednávanej veci sa však zjavne o takýto prípad nejedná. Žalobou zo dňa 10. 3. 2015 sa totiž žalobca voči žalovanej síce domáhal zaplata 166,58 EUR, t. j. jednalo sa o tzv. drobný spor (§ 200ea O. s. p. v znení účinnom do 30. 6. 2015), avšak žalobcom uplatnené trovy konania boli len vo výške 112,44 EUR (95,94 EUR z titulu trov právneho zastúpenia + 16,50 EUR z titulu zaplateného súdneho poplatku). Žalobcom uplatnené trovy konania tak predstavujú len 67,5 % uplatňovanej pohľadávky, teda sa nie len že nejedná o prípad, kedy by suma uplatnených trov konania niekoľkonásobne prevyšovala pohľadávku, ktorá je predmetom konania, ale výška trov konania sumu uplatňovanej pohľadávky ani len nedosahuje. Uvedené konštatovanie potom absolútne vylučuje správnosť záveru okresného súdu o tom, že by na rozhodovanie o trovách konania žalobcu bolo možné (prípadne potrebné) aplikovať § 150 ods. 2 O. s. p..

11. Na druhej strane však nie je možné opomínať, že tak na základe právnej úpravy účinnej v čase, kedy o nároku na náhradu trov konania rozhodoval okresný súd (§ 137 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom do 30. 6. 2016), ako aj podľa právnej úpravy účinnej od 1. 7. 2016 (§ 251 CSP) platí, že účastníkovi konania (strane) je možné priznať v prvom rade len trovy konania, ktoré vzniknú v konaní (t. j. v čase od jeho začatia po jeho právoplatné skončenie), a z týchto trov len tie, ktoré účastník (strana) vynaložil odôvodnene a účelne (boli nevyhnutne potrebné na uplatňovanie alebo bránenie práva subjektu v konaní).

12. V prejednanom prípade je tak nutné konštatovať, že hoci si žalobca v podanej žalobe voči žalovanej uplatnil a vyčísil aj tarifnú odmenu, režijný paušál a 20 % DPH za úkon písomné podanie protistrane - pokus o zmier, pričom z obsahu spisu ďalej vyplýva, že sa jedná o písomné podanie zo dňa 29. 12. 2014, uvedený úkon nie je možné žalobcovi priznať, keď konanie vo veci samej začalo až dňa 17. 3. 2015, a teda trovy na tento úkon vynaložené, nevznikli v priebehu súdneho konania. Navyše sa jedná o úkon duplicitný, keď z obsahu súdneho spisu možno zistiť, že aj sám žalobca písomným podaním zo dňa 4. 3. 2014 žalovanú na vyriešenie sporu mimosúdne vyzval.

13. Pokiaľ sa jedná o ďalšie žalobcom uplatnené trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby (prevzatie veci a príprava právneho zastúpenia a písomné podanie na súd vo veci samej - žaloba) vrátane režijného paušálu a 20 % DPH k týmto úkonom, tu sa odvolací súd stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie o potrebe zníženia výšky trov právneho zastúpenia na sumu 29,99 EUR (zodpovedajúcu odmene len za jeden úkon právnej služby, režijný paušál k jednému úkonu a 20 % DPH), aj keď nie z dôvodu potreby aplikácie § 150 ods. 2 O. s. p. na prejednaný prípad (ako už bolo uvedené vyššie), ale z dôvodu neúčelnosti trov právneho zastúpenia.

14. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že účelom náhrady trov konania nie je sankcionovať neúspešného účastníka (stranu) v konaní, ale nahradiť úspešnému účastníkovi (strane) tie náklady, ktoré tento účastník (strana) nevyhnutne na ochranu svojich práv v konaní vynaložil. Preto je účastník konania (strana) účelnosť trov konania povinný preukázať a konajúci súd túto účelnosť preskúmať a posúdiť. Účelnosť trov právneho zastúpenia potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva v súdnom konaní je potrebné posudzovať z hľadiska, či boli tieto trovy vynaložené na úkony, ktoré mali reálny vplyv na výsledok súdneho konania, prihliada sa na obsah uvedených úkonov (z hľadiska ich skutkovej a právnej náročnosti) ako aj na skutočnosť, či právnym zastúpením a následným uplatňovaním jeho trov vzhľadom k osobitostiam niektorých sporov a účastníkov konania celkom zjavne nedochádza k zneužívaniu práva na zastúpenie advokátom. Odvolací súd preskúmaním obsahu žaloby zo dňa 10. 3. 2015 konštatuje, že ide o žalobu formulárovú, ktorej obsahom je výlučne predtlačený text o tom, že „navrhovateľ uzatvoril dňa s odporcom Zmluvu o dodávke a distribúcii elektriny“, že z tejto zmluvy „vznikla navrhovateľovi povinnosť poskytnúť dodávky elektriny odporcovi, čo aj urobil“, „odporca sa zaviazal zaplatiť za poskytnuté odbery elektriny cenu stanovenú v Zmluve“, „navrhovateľ vyúčtoval odporcovi cenu“ na základe faktúr, ktorých zoznam žalobca následne pripojil, a „odporca do dnešného dňa uhradil dlžnú čiastku vo výške 0“. Ďalej nasleduje už len konštatovanie, že žalovaný si svoje povinnosti zo zmluvy nesplnil, čím sa dostal do omeškania, vyčíslenie omeškania a žalobný petít. Už z uvedeného stručne popísaného obsahu žaloby je zjavné, že sa v prejednanom prípade jedná o skutkovo a aj právne jednoduchú vec, keď žalobca so žalovanou v pozícii spotrebiteľky uzatvoril ním predpripravenú zmluvu, na jej základe žalovanej poskytol plnenie, toto plnenie vyfakturoval a nakoľko uvedené plnenie nebolo žalovanou uhradené, jeho zaplata sa domáha. Uvedený predpripravený formulár žalobca používa opakovane, rovnako opakovane využívané sú i ním vystavované faktúry, čomu zodpovedá i obsah samotnej žaloby, v ktorej je potrebné obmeniť výlučne údaje o tom, kedy bola Zmluva

o dodávke a distribúcii elektriny so žalovaným uzatvorená, aké faktúry a v akej sume žalovaný neuhradil a odkedy sa žalovaný dostal do omeškania. Inak zostáva obsah žaloby úplne totožný, čomu zodpovedá i jej prvá časť v znení „navrhovateľ uzatvoril dňa s odporcom Zmluvu o dodávke a distribúcii elektriny“, do ktorej bol len rukou doplnený údaj o tom, že predmetná zmluva bola uzatvorená dňa 29. 4. 2013.

15. Z úradnej činnosti odvolacieho súdu je navyše známe (konania vedené pod sp. zn. 12Co/555/2014, sp. zn. 12Co/667/2013, sp. zn. 13Co/1035/2014, sp. zn. 14Co/144/2014 a i.), že žalobca si uplatňuje voči žalovaným (spotrebiteľom) opakovane plnenia z titulu obdobných formulárových zmlúv (rozdiely v týchto zmluvách vyplývajú len z ich datovania, označenia spotrebiteľa, odberného miesta a požadovanej sadzby), zastúpený advokátom. Vzhľadom k uvedenému je odvolací súd názoru, že skutkovej a právnej náročnosti daného sporu zodpovedá taká výška odmeny, režijného paušálu a DPH za úkony príprava a prevzatie právneho zastúpenia a podanie písomného podania na súd, ktorá zodpovedá tarifnej odmene, režijnému paušálu a 20 % DPH len za jeden úkon právne služby (16,60 EUR + 8,39 EUR + 5 EUR), t. j. celkom 29,99 EUR tak, ako to vo výrokovvej časti uviedol aj okresný súd. Preto odvolací súd napadnutý výrok rozsudku okresného súdu o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. Odvolaním nenapadnuté výroky, ktorými okresný súd zrušil platobný rozkaz a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu s príslušným úrokom z omeškania, zostali odvolaním nedotknuté (§ 367 ods. 3 CSP).

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, §396 ods. 1 CSP a žalovanej, ktorá bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná, priznal vo vzťahu k v odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 - 423 CSP pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 CSP (§ 425 CSP) a prokurátor, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa ods. 1 § 429 CSP neplatí za podmienok ustanovených v ods. 2 § 429 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).